

38-DARS. PYTHONDA OPERATOR VA IFODALAR

Avvalgi darslarimizda **input()** va **print()** operatorlari yordamida ma'lumotlarni dasturga kiritish hamda natijani ekranga chiqarishning eng oddiy usullarini ko'rib chiqqan edik. Endi **input()** va **print()** operatorlarining boshqa ish usullari bilan tanishasiz.

BUNI BILASIZMI?

1. **input()** operatori qanday vazifa bajaradi?
2. **print()** operatori qanday vazifa bajaradi?
3. Ma'lumotlarni kiritishning qanday usullari mavjud?
4. Ma'lumotlarni chiqarishning qanday usullari mavjud?

Ma'lumotlarni kiritish usuli

split() usuli **input()** operatori orqali kiritilgan satrli ma'lumotlarni ajratuvchi belgi yordamida qismlarga ajratadi. Odatda, probel ajratuvchi belgi vazifasini bajaradi. Agar satr tarkibidagi qismlarni ajratish uchun boshqa belgi ishlatilgan bo'lsa, u holda bu belgini **split()** qavslari ichida ko'rsatish kerak bo'ladi.

Sintaksisi:
split(sep)

split – operator (yoki funksiya);
sep – qiymatlarni ajratuvchi belgi.

Misol:

```
>>> a=input().split()
book pen pencil notebook
>>> print(a)
['book', 'pen', 'pencil', 'notebook']
```

```
>>> a=input().split(';')
5;8;7;1;2
>>> print(a)
['5', '8', '7', '1', '2']
```

Ma'lumotlarni chiqarish usullari

print() ma'lumotlarni ekranga chiqarish yoki faylga yozish vazifasini bajaradi. Ma'lumotlarni chiqarish usullari yordamida ma'lumotni ixtiyoriy ko'rinishda aks ettirish mumkin. Buning uchun **print()** operatorining to'liq sintaksisidan foydalanish mumkin.

print('natija', sep = ' ', end= ' ')

sep = ' ' argumenti natija ma'lumotlarini ajratish uchun ishlatiladi. Ma'lumotlarni ajratishning ikkita usuli mavjud: defis "-" (uning o'rniga boshqa belgi ham qo'yish mumkin, masalan "+" yoki "*") hamda yangi satr (\n) belgisi orqali.

```
>>> a='Yulduz'
>>> b='14'
>>> c='years old'
>>> print(a,b,c, sep='+')
Yulduz+14+years old
>>> print(a,b,c, sep='\n')
Yulduz
14
years old
```

Eslab qoling!

end va **sep** **print()** funksiyasining argumentlari bo'lib, ma'lumotlarni chiqarish parametrlarini o'zgartirish uchun qo'llaniladi.

end= ' ' Natijaviy satr qanday belgi bilan tugashini belgilaydi.